

Ona yurtning - oltin beshiging

TONG yulduzzi

N: 9
(66498)

2005 yil
28 fevral - 6 mart

Gazeta 1929 yil
1 avgustdan chiqa
boshlagan

O'zbekiston bolalari
va o'smirlarining gazetasi

Muassislar:

O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOYIY HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» HUKUMATGA QARASHLI BO'LMAGAN XALQARO XAYRIYA JAMG'ARMASI.

Maktabni ajib chamanzorga qiyoslasak, o'quvchilar ana shu gulzorda o'sayotgan turfa gullar misoli. Gulzorning bog'boni bo'lmish ustozlarimiz rango-rang gullarni qanchalik mehr bilan parvarishlasalar, ular shunchalar gurkirab, muattar bo'y taratib, insonlar dilini quvnatadilar. Ular orasida shunday gullar ham borki, boshqalardan-da nafisligi, xushbo'yligi bilan ajralib turadi.

Maktabimizning 9 - «D» sinf o'quvchisi Aziza Hasanovani ana shunday chechaklarga o'xshatgim keladi. U o'zining xulqi, odobi, tirishqoqligi va izlanuvchanligi bilan barcha maktabdoshlariga namuna bo'lib kelyapti. Aziza a'lo o'qibgina qolmay, jamoat ishlarida ham faol

MAKTAB MISOLI GULZOR

ishtirok etadi. Maktabdoshlarini o'z ortidan ergashtira olishdek qobiliyati ham bor. Tarix, matematika, kimyo, adabiyot kabi fan olimpiadalarida muvaffaqiyatli qatnashib, maktabimiz nomini nafaqat tumanga, balki viloyatga ham tanitgan.

Aziza darsdan bo'sh vaqtlarini ham behudaga sarflamaydi. Dugonalari Salima, Dilorom va Ozodalar bilan birgalikda chevar onajonisi Malika opadan tikuvchilikdan saboq olsa, mohir oshpaz - dadajoni Akrom akadan pazandalik sirlarini o'rganib kelyapti.

«Qiz bola sepli emas, epli bo'lsin» deganlaridek, o'rganganlari unga hozirdanoq asqotyapti. Maktabda o'tkazilgan «Balli, qizlar!», «Siz huquqingizni bilasizmi?» kabi ko'rik-tanlovlarda, bellashuvlarda g'oliblikni qo'lga kiritgan Azizaga dugonalari astoydil havas qilishadi. U biri-biridan chiroyli liboslarini o'zi tikib kiyadi.

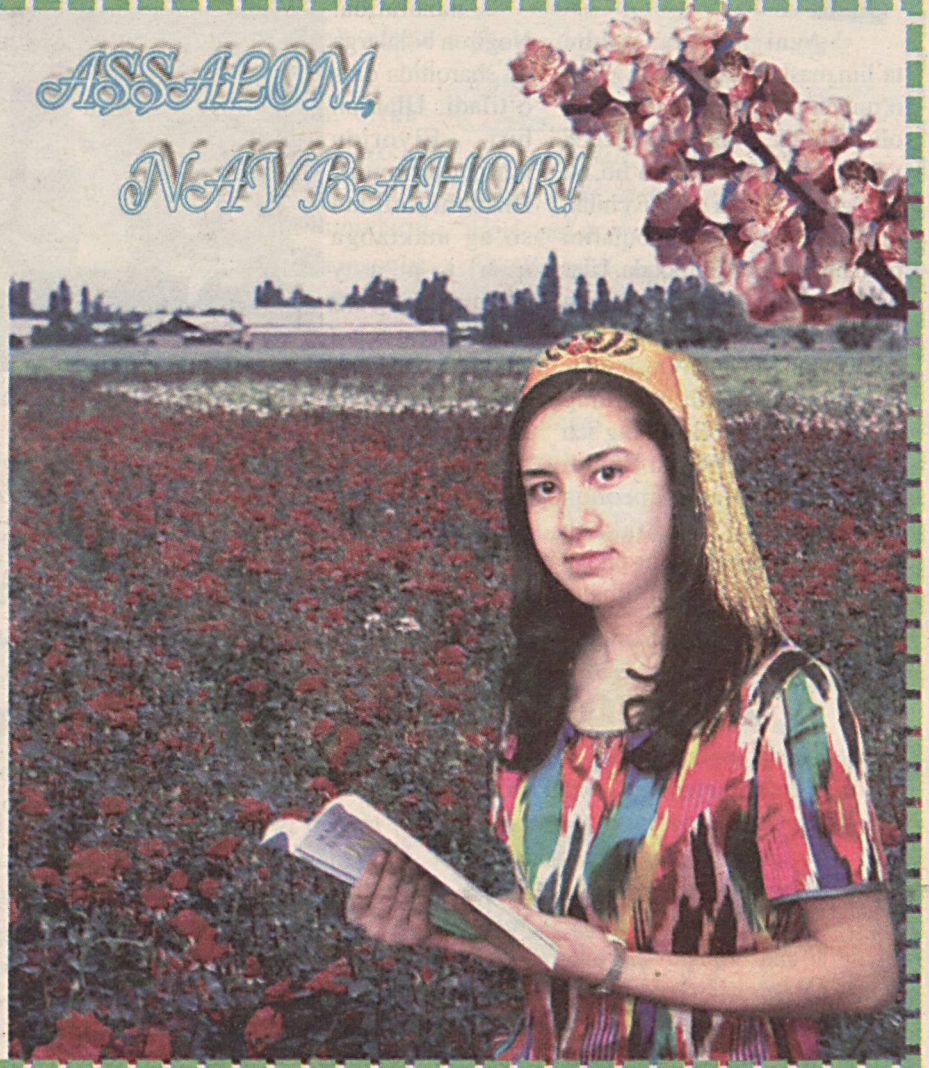
Men Azizaxonga oq yo'l tilab, o'zbek qizi nomini dunyolarga taratishiga tilakdosh bo'lib qolaman.

Munira ERKAYEVA,

Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumanidagi 142 - maktab direktori.

ASSALOM

NAVBAHORI!

QALBI QUYOSH MUALLIM

Ustozimiz Munijat opa Lutfullayevna o'qituvchilar sulolasidan. O'zlari matematik bo'lsalar-da, bolajonlarni jon-dillidan yaxshi ko'rganlari bois, boshlang'ich ta'lim uslubiyotidan ham saboq olganlar.

U kishi bizga juda mehribon, kezi kelganda o'ta talabchanlar. Ularning jonkuyarliklari bois barchamiz a'lo baholarga o'qishga intilamiz. Chunki yutug'imizni ham, kamchiligimizni ham opa xuddi o'zlarinikidek qabul qilishlarini yaxshi bilamiz-da. Boshlang'ich sinflar o'rtasida o'tkazilgan «Kimning xati chiroyli?», «Balli, qizlar!», «Eng yaxshi xona» kabi tanlovlarda g'oliblikni qo'lga kiritganimizda Munijat opaning quvonganini bir ko'rsangiz edi. Yaqinda matematika fani bo'yicha bo'lib o'tgan olimpiadada sinfdoshlarimizdan Madina Latipova, Sardor Karimov, Shahrizoda Muxsinovalar g'olib bo'lishgan bo'lsa, ona tili fanidan Diyora Muhammedova, Nazokat Tolipovalar va men birinchi o'ringa sazovor bo'lib, «Faxriy yorliq»lar bilan mukofotlandik.

Munijat opa darslarni shunchaki o'tibgina qolmay, bizning murg'ak ongimiz, shuurimizga ona Vatanga muhabbat, do'stga sadoqat kabi fazilatlarini singdirishga, bizlarni odobli, iymon-e'tiqodli qilib tarbiyalashga intiladilar. Ustozimiz maktabimizda metod birlashma boshlig'i bo'lib ishlaydilar. Ularning maktab hayotidagi faol ishtiroklari hamda samarali, halol mehnatlari munosib

taqdirlanib, «Oqiljon Sharofutdinov» nomli ko'krak nishoni bilan mukofotlanganlar. Shuningdek, davlatimizning ko'plab «Faxriy yorliq»larini ham qo'lga kiritganlar.

Ustoz haqida so'z

Bu yil Toshkent shahri bo'yicha ikkita maktabda tahrirdagi yangi reyting tizimi asosida ish olib borilmoqda. Ularning biri bizning maktabimiz bo'lib, 3 ta o'zbek sinflarida tajriba-sinov o'tkazilmoqda. Shuningdek, bizning 2-«A» sinfimizda ham.

2001 nafar o'g'il-qiz tahsil

oladigan maktabimizda afg'onistonlik, koreyalik, turkiyalik, bolgariyalik va xitoylik bolalar ham tahsil olishadi. Biz ular bilan xuddi bir oila farzandlaridek ahil bo'lib ketganmiz. Maktabimiz ingliz tiliga ixtisoslashgan lingivistik maktab bo'lganligi uchun

ham Amerika Qo'shma Shtatlari, Angliya, Germaniya, Italiya kabi davlatlardan ko'plab mehmonlar kelib turishadi. Ular mehmon bo'libgina qolmay, bilganlarini o'rgatib, bilmaganlarini o'rganib, tajriba almashib ketishadi.

O'tgan yili Birlashgan Millatlar Tashkiloti bosh kotibi Kofi Annan o'z rafiqasi hamda tashkilot a'zolari bilan birga maktabimizga kelishdi. Amerikalik maktab direktori Den Piterson hamda Richard Paslar bir oy davomida yurtimizda yashab, maktabimizning jo'shqin hayoti bilan chuqurroq tanishib, tajriba almashib ketdi. Biz chet ellik mehmonlarni qo'limizni ko'ksimizga qo'yib, iliq qarshi oldik va ingliz tilida muloqotda bo'ldik. Ular bizning ahil-inoqligimizga, o'zbekona urf-odatlarimizga astoydil havas qilishadi.

Xullas, shunaqa gaplar. Maktabimizning 2001 yilda tuman, shahar va Respublika miqyosida o'tkazilgan «Yil maktabi» tanlovida 1 - o'rinni olgani ham bejiz emas-da, axir.

Hademay onajonlarimiz, opa-singillarimiz bayramini nishonlaymiz. Fursatdan foydalanib, bizga xuddi onamizdek mehribon bo'lib qolgan ustozimiz Munijat opani ayyomlari bilan samimiy qutlaymiz. Ustozimizning bizga bildirgan ishonchlarini oqlashga, ular orzulagandek, halol, kamtar va komil insonlar bo'lishga harakat qilamiz.

Shoxruh NE'MATOV,

Toshkent shahar, Yunusobod tumanidagi
17 - maktabning 2 - «A» sinf o'quvchisi.

AHIL JAMOA

Toshkent viloyati, Zangiota tumanida joylashgan 38-o'rta maktab 620 o'ringa mo'ljallangan.

Ayni paytda ushbu ta'lim maskanida 970 dan ziyod o'quvchilar ikki smenada tahsil olishmoqda. Maktabda o'zbek va rus sinflari mavjud bo'lib, 60 ga yaqin malakali o'qituvchilar, o'quvchilarga fan saboqlarini qunt bilan o'rgatishmoqda. Ular orasida qator yillardan buyon ustozlik kasbini ulug'lab kelayotgan Mavluda Qosimova, Halima Rahmatullinalarning alohida o'rni bor. Boshlang'ich sinflarga dars berish, xuddi niholni avaylab tuproqqa o'tqazishdek murakkab jarayon. Ushbu niholning ertaga barakali meva berishi albatta

dastlabki saboqlar jarayonidan boshlanadi. Jonkuyar muallimlar o'z o'quvchilarga turli ko'rgazmali o'quv anjomlari, test savollari, qo'shimcha materiallar asosida saboq beradilar. O'quvchilar ham, ularning ota-onalari ham ustozlar sabog'idan mamnun bo'lishmoqda. Ushbu ta'lim maskani hududida yashayotgan bolalar doimo o'qituvchilar nazoratida.

Nogiron bolalarga uy sharoitida dars o'tiladi. Ulardan biri Elyorjon Ahmadjonovdir. Birinchi sinfdan so'ng maktabga qatnayan olmayotgan Elyorjonga Mavluda opa fan sirlarini qunt bilan o'rgatib kelmoqda. Zehni o'tkir, chiroyli rasmlar chizayotgan shogirdiga qarab, ustozning quvonchiga-quvonch qo'shiladi. Maktab rahbari G'afur aka Soipov bolalarning har tomonlama

chuqur bilimga ega bo'lishlari uchun barcha sharoitlarni yaratishga harakat qiladi. Ta'lim maskani binosi ancha ta'mirlab, 2006 yilda kapital ta'mirlash rejasiga kiritilgan bo'lsa-da, jonkuyar rahbar homiyilar yordamida bir necha sinf xonalarini ta'mirlatib, maktab zali va foyesini qayta jihozlatdi. Ahil jamoaning ishlari ham barakali. Malakali o'qituvchilar yosh kadrlarga hamisha bosh-qosh bo'lib

kelishmoqda. Yuzlab shogirdlar kamolini ko'zlab mehnat qilayotgan ushbu ta'lim maskani ustozlari o'z kasbining haqiqiy fidoiylaridir.

ASALCHI amaki.

QISH - SPORT FASLI

Har bir faslning o'z xislati, fazilati bor. Men bugun so'nggi kuni yakunlanayotgan sevimli faslimiz kumush qish haqida so'zlamochim. Bu faslda Toshkentimiz yanada ko'rkamlashib ketadi. Uni oppoq, harir libos kiygan kelinchakka o'xshataman. Atrofga, dovdaraxlarga boqib, zavqi keladi odamning. Derazalardagi go'zal naqshlarni go'yo mohir musavvirilar chizgandek. Tamovlardan osilib turgan sumalaklar qor malikalarini eslatadi.

Qish faslini yana sport fasli ham degim keladi. Toza, ochiq havoda miriqib qorbo'ron o'ynashimiz, bir-birimizni quvlab, chana uchishimiz- bularning bari salomatligimiz garovi-ku, axir. Qishni shuning uchun ham sevaman-da.

Niholaxon TOIROVA,

Toshkentdagi 249 - maktabning 4 - sinf o'quvchisi.

QAYTAR DUNYO

Dono xalqimizda ajib naql bor,
«Qarisi bor uyning parisi bo'lar».
Ular bor xonadon nurga, ziyoga,
Poklik, qut-baraka, iqbolga to'lar.
Keksalarni e'zozlang, ey aziz do'stlar,
Kun kelib sizlar ham bo'lasiz qari.
Kam bo'lmaysiz duosin olsangiz agar,
Qaytar dunyo ekanin bilasiz hali.

Sanobarxon SHOMURODOVA,
Buxoro viloyati, Shofirkon tumanidagi
10 - maktabning 7 - sinf o'quvchisi.

AKAJONLARIM

Finchligimiz yo'lida ko'ksingiz qalqon,
Osuda turmushga sizlarsiz posbon.
Ogohsiz, nurafshon bu moviy osmon,
Saflarda mardona akajonlarim.
Sergaklik eng ezgu tilagingizda,
Amir Temur kuchi bilagingizda.
O'zim xizmat qilay to'ylaringizda,
Chegarada sergak akajonlarim.
Libosingiz yarashib turibdi biram,
Qadamingiz mardona, o'klam va shahdam,
Siz-la faxrlanar onalar hardam,
Ona-yurt posboni, akajonlarim.
Sarhadlar ishonchli qo'ldaligini,
Kelajak nurafshon yo'ldaligini,
Vatanga muhabbat dildaligini,
Baralla aytingiz, akajonlarim.

Nasiba QAMBAROVA,

Farg'ona viloyati, Toshloq tumanidagi
21 - maktabning 9 - «G» sinf o'quvchisi.

NAVOIYGA BAG'ISHLANGAN KECHA

«Bog'ishamol» mahallasida joylashgan 240-maktab Ziyosaid nomi bilan ataladi. Ushbu ta'lim maskanida 1500 ga yaqin o'quvchilar ta'lim olishadi. Mahallamiz faollari maktabimizga tez-tez tashrif buyurib, biz bilan qiziqarli suhbatlar uyushtiradilar. Yaqinda bo'lib o'tgan «Navoiyxonlik» kechasida mahalla faollari ham faol ishtirok etishdi. Ta'lim maskanining 5-sinf o'quvchilari Navoiy bobomiz g'azallaridan, 6-sinf o'quvchilari esa «Farhod va Shirin» dostonidan parcha, ko'rinishlar namoyish etdilar. 7-sinf o'quvchilari go'zal raqslari bilan barchani xushnud etdilar.

Biz 8-sinf o'quvchilari esa Izzat Sulton va Uyg'un hamkorligida yozilgan «Alisher Navoiy» dramasini maktab sahnasida ijro etdik. Boshqalarni bilmadim-u bu lahzalar men uchun murakkab kechdi. Chunki Alisher Navoiydek buyuk insonning siymosini yaratish oson bo'lmadi. Biz tinimsiz mehnatimiz va ustozimiz Mastura opa ko'magida ana shunday natijalarga erishdik. Buning uchun ularga va barcha ustozlarimizga o'z minnatdorchiligimizni bildiramiz.

Behzod JAVHAROV,

Poytaxtdagi Ziyosaid nomli 240-maktabning 8-sinf o'quvchisi.

Hamma bolalar ishonch bilan ayta olishadiki, endi Bahrom hech qachon uyga vazifani boshqalardan ko'chirmaydi. Agar bir voqea sodir bo'lmaganida, balki bu odatini tark etmagan bo'larmidi? Qanday voqea, deysizmi? Eshiting bo'lmasa:

Agar, 7-«V» sinfda kim eng yomon o'qiydi, deb so'rasha, barcha bizning qahramonimizning nomini tilga oladi. Chunki Bahrom darslarga muttasil kechikib keladi, daftar-kitoblari ayqash-uyqash bo'lib yotadi. Ruchkasi va qalamlarini doimo qayeridir singan. Sinf doshi qizlar tegajoqlik qiladi. Xullas, u shunaqa bola. Sinf doshi mo'min-qobilgina, a'lo baholarga o'qiydigan Jo'rabekning daftarini tortib oladi-da, uy vazifalarini xuddi o'zidek ko'chiradi-qo'yadi.

Har galgidek bugun ham yo'l chetida Jo'rabekni kutib oldi.

-Endi oshna,- qaddini g'oz tutib, qo'llarini beliga tiragancha so'z boshladi,- o'zing bilasan, ertaga sinf

rahbarimiz uyga berilgan mustaqil ishni birma-bir tekshirib oladi. Bilaman, sen allaqachon buni tayyorlab qo'ygansan.

Jo'rabekning so'lg'in yuzidan uning

KO'CHIRILGAN TINISH BELGILARI

xafa ekanligi yaqqol sezilardi.

-Xo'sh, -istar-istamas so'radi u,- maqsad nima? Maqsadga o't.

-Maqsad, o'zingga ayon, o'rtoqjon. Daftaringni asta papkamga joylashtirasanda, kechga yaqin uyimizga o'tib olib ketasan. Qalay, ma'qulmi?

Nima ham qilardi, agar yaxshilikcha bermasa, baribir bu tekin oshning pashshasi daftarini tortib oladi...

Do'stlar ikki tomonga tarqab ketishdi. Bugun adabiyot darsida sevimli ustozimiz Xolisxon opa Davlatova sinfga kirib keldilar-da, bizdan «Mustaqil ishlar tayyormi», deb so'radilar. Hamma bir ovozdan «tayyor» deb javob berdi. Ayniqsa, «a'lochimiz» Bahrom ikki marta «tayyormiz» deb yubordi. Ustozimiz

mustaqil ishni tekshira boshladilar. Navbat Jo'rabekka kelganida, hayron bo'lib qoldi.

-Iye, Jo'rabek...

Jo'rabek o'qituvchiga yaqinlashdi-da, bir nimalar deb past ovozda shivirladi. O'qituvchimiz miyig'ida kulib qo'yib, boshqa o'quvchilarning ishlarini tekshirishni davom ettirdi.

-Xo'sh, Xoliqov,- Bahromga qarab kulib so'radi o'qituvchi. -Nega uchta so'zdan iborat gapingizda uchta vergul, ikkita so'roq belgilari ishlatilgan?

-Unday emas,- qizarib dedi Bahrom.

-Qani, yonimga kel-chi, -buyurdi o'qituvchi. Bahrom istar-istamas o'rnidan turdi. Daftarini qo'lga olib, unga ko'z yugurtirdi. O'qib ko'rsa, haqiqatan ham muallim aytgan xatolar bor.

-Endi Jo'rabekning daftaridan ko'chirmaysan. Tekinxo'rliging uchun ataylab uy vazifasiga qo'shimcha tinish

belgilarini qo'yib, senga berib yuboribdi. Jo'rabekdan qayering kam. O'zing o'qib, o'rgansang bo'lmaydimi? Yolg'onning misi ana shunday chiqadi, endi tushungandirsan?...

So'zamolgina Bahrom bu gal miq etmasdan turardi. Ichida esa Jo'rabekning aqliga tan berib, nega o'zi shunday emasligiga afsuslanib ketdi.

Bahrom qo'llarini musht qilganicha, mana ko'rasiz, bugundan boshlab o'zgaraman. O'sha Jo'rabekchadan albatta o'zib ketaman. O'zining ovoizidan o'zi cho'chib tushgan Bahrom, bu so'zlarni baralla aytib yuborganini sezmay qolgandi. Sinfda gur etib kulgu ko'tarildi. Qulog'igacha qizarib ketgan Bahrom sekin joyiga o'tirdi.

«Yigit so'zi bitta bo'ladi». Qahramonimiz buni isbotladi.

Erkinjon UMAROV,

O'zMU jurnalistika fakultetining
I-bosqich talabasi.

O'zbekiston Xalq shoirasi, Xalqaro «Nilufar» mukofoti sohibasi, o'zbek she'riyatining yorqin namoyondasi, «Mehnat» qahramoni Zulfiya Isroilova agar

Zulfiyaxonim she'rlarida ona tabiat, inson qalbidagi nozik, nafis his-tuyg'ular, orzular shunday ajib satrlarda ifodalangan, o'qigan sari yana o'qiging, qo'shiq qilib kuylaging kelaveradi.

Shoira o'zbek xalqining faxr va iftixoriga aylanib qolmay, jahon ahliga tanish,

obro'-e'tibor qozondilar.

Hozirgi kunda shoiraning 90 yillik tavalludini munosib nishonlash orasida katta tayyorgarlik ishlari olib borilmoqda. Men ham «Zulfiyaxonim qizlari» safida bo'lganimdan faxrlanib, shoira xotirasiga «Zulfiya momo va

Zulfiya tavalludining 90 yilligiga

ZULFIYA

SENING TONGING

Hulkarning she'ri

Erta sening tug'ilgan kuning,
O'n yosh to'lar shu tongotarda.
Villar o'tgach ongli va qodir
Ko'rsam deymen million qatorda.

Fashqarida qirchillar yanvar,
Qor ustida oying kumushi.
Sen uxlaysan, keng peshonangda
Farqiraydi tole kulishi.

Sen uxlaysan, yanvar ayozi,
Ishga soldi mohir qo'lini.
Seni qutlab keng derazangga
Chizib ketdi nafis gulini.

Sen uxlaysan, qizim uyqungni
Chegarada ardoqlar posbon.
Qarshilaydi quyosh kuningni
Ver uzra baxt, tumansiz osmon.

So'rsang bizning bolaligimiz,
Qudug edi - qorong'u, chuqur.
Osmonda haqiqat, hayot,
Yulduz kabi uzoq edi nur.

Baxt tarixin bilmoq istasang,
So'ngroq so'ylab beraman o'zim.
Sen uchun baxt muammo emas,
Erk, hurriyat merosing, qo'zim.

Baxting shulki, hayot axtarib,
Folpinmaysan go'zal ro'yoga.
Baxting shulki, elning bahori,
Gullagan payt kelding dunyoga.

Shuningchun ham go'dak yoshingdan
Xuragingda to'ladi orzing.
Murg'ak qanot yelpishlarida,
Etiladi baland parvozing.

Yo'ling ko'pdir, havas rang-barang,
Quchoq'iga chorlaydi har fan.
Xoh injener, xoh muallim bo'l -
Eling uchun birdek keraksan.

Dengizlarning to'linini kes,
Qanot kerib keng osmonda uch.
Yulduzlarning sirini fosh et,
Xizimatingga, yerga olib tush.

Shu ko'k, shu yer sen bilan gondosh,
Birga yayra, joningday saqla.
Yot nazardan asray bil uni
Eling bergan insoniy haqla.

Erta sening tug'ilgan kuning,
O'n yosh to'lar shu tongotarda.
Villar o'tgach ongli va qodir,
Ko'rsam deymen million qatorda.

Fashqarida qirchillar yanvar,
Vanog'ingda oying kulishi.
Menga hayot, baxtingdan so'ylar
Xuragingning tekis urishi.

1947 yil.

«ZULFIYAXONIM QIZLARI» XOTIRASI

hayot bo'lganlarida ertaga 90 yoshga to'lgan bo'lardilar. Essiz, hozir ular oramizda yo'qlar, lekin qalbimizda doimo barhayotlar.

Men o'rta maktabda o'qib yurgan kezlirimda shoiraning hamma she'rlarini o'qib chiqqanman. Ko'plarini yodlaganman:

Bulbul sayrar, irmoq kuylar, o'ymar el,
Hammayoqqa nur to'lganga o'xshaydi.
Shirin kuyga to'lib ketdi - ma'sum dil,
Sevgi unga yor bo'lganga o'xshaydi.

ardoqli edilar. Xalqaro «Nilufar» mukofotiga sazovor bo'lish katta baxt. Xalqimiz ardoqlab shoirani Mehnat qahramoni darajasigacha ulug'ladi. Chunki opa umr bo'yi xalq orasida, bolalar orasida bo'ldilar. Kamtarin shoira xalqimizning orzu-istagini o'z she'rlari, dostonlarida yozdilar. Zulfiya opaning ijodlari serqirra. Ular Uvaysiy, Nodirabegim, Anbar otin, Zebuniso kabi shoirlar ijodini davom ettirib, el-yurtda

Hamid bobo» degan ertak-qissa yozdim.

Aziz uka va singillarim, ertak-qissamni o'qisangiz, ana shu ulug' zotlar Zulfiya momo va Hamid boboning yoshlik damlari haqidagi ma'lumotlarni hamda ularning hayotda nufuzli insonlar bo'lganliklarini bilib olasiz. Siz ham shunday insonlarning izdoshlari bo'lishga intilasiz, deb umid qilaman.

Malika RAHMONEKOVA,

Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti sohibasi.

BUVIJONIM

Buvijonim, biznikiga kelsangiz,
Biz hammamiz sevinamiz, bilsangiz.
Siz bizga hadislar o'qib berasiz,
Ham yangi ertaklar to'qib berasiz.

Yaxshilik nimadir, bilinglar, deysiz,
Dunyoda yaxshilik qilinglar, deysiz.
Siz bizni sevasiz, azis buviyon,
Biz sizni sevamiz, azis buviyon.

Shahnoza ABDUJALILOVA,

Toshkent shahar,

Shayxontohur tumanidagi

299-maktabning 4-sinf o'quvchisi.

MEN HAM SIZGA QIZ BO'LAY

Salom Zulfiya opa! O'lkamizga yana ko'klam keldi Sizni so'roqlab. Har bahorda murg'akkina shoirtabiat qalbimda allanechuk hayajon, sog'inch uyg'onadi. Bu Sizni sog'inganimdan, qo'msaganimdan bo'lsa kerak, deb o'ylayman. Chunki men sizning ashaddiy muxlisingizman. She'rlaringizni o'qib, zavqlanaman. Har gal ulardan yangi-yangi ma'nomazmun uqqandek bo'laveraman. Siz mening ilhomchimsiz, desam mubolag'a qilmagan bo'laman. Chunki she'rlaringizni o'qisam, mening ham she'r yozgim kelaveradi. Qoralamalarimni she'r deb atash mumkinmi, yo'qmi, bilmadimu, lekin baribir yozaveraman...

Zulfiya opa, hozir izdoshlaringiz safi ancha kengayib qolgan. Ularga juda havasim keladi. Tezroq ulg'aysam-u ana shu qizlaringiz qatoridan o'rin olsam, deymen. Bu borada menga Sizning ruhingiz madadkor bo'ladi, degan umiddaman.

Durdonabegim QODIROVA,

Toshkent shahar, Akmal Ikromov tumanidagi

129 - maktabning 7 - «B» sinf o'quvchisi.

ZULFIYAXONIM

Bir mingu to'qqiz yuz o'n beshinchi yil,
Go'zal gul bahorning ilk kunlarida.
Isroil degrezning xonadonida,
Qizaloq tug'ildi buyuk shoira.

Ismin atadilar Zulfiyaxon deb,
Qoshida yaltirar oltinmisol zeb.
Shoira qo'ldan tushmasdi qalam,
Qog'ozda aks etar shodlik va alam.

Zulfiya o'qirdi, qilardi xitob,
O'n yetti yoshida yozdi u kitob.
So'ngra u «Nilufar» sovrinin oldi,
Barcha qalamkashlar hayratda qoldi.

Shoira Hamidga ko'nglini qo'ydi,
Baxtiyor hayotning zavqini tuydi.
Lek uning sevinchi cho'zilmay yiroq,
O'rnini qopladi ayriliq biroq.

Xorning vafotidan yurak-bag'ri qon,
Chunki yasholmasdi uningsiz bir on.
Lek onalik mehri buyukligi-chun,
Yashadi, intildi farzandlar uchun.

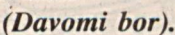
Sakson ikki yoshida ayni yoz chog'i,
Uning hayot chirog'i abadiy so'ndi.
Undan meros qoldi ajib she'rlari,
Ortidan eng komil farzandlar undi.

U go'yo osmonda charaqlab turar,
Misoli oy kabi yaraqlab turar.
Zulfiya - shubhasiz shoira buyuk,
O'zbek ayoli u, Onadir suyak.

Umida NIYOZOVA,

Surxondaryo viloyati, Termiz tumanidagi

11 - maktabning 9 - sinf o'quvchisi.

Rivoyat qilishlaricha, Alloh tomonidan bir bolaga bir tanga rizq-nasiba tayinlanibdi. Bir kuni bola masjid oldida o'tirsa, ulug'lardan biri kelib, otiga qarab turishni iltimos qilibdi-yu, o'zi

BIR TANGA

masjidga namoz o'qigani kirib ketibdi. Fursatdan foydalangan bola yo'lovchilarga haligi kishining otini bir tangaga sotib yuboribdi. Masjiddan chiqib kelayotgan ot egasi shu o'spiringa bir tanga hadya qilaman, deb o'ylab chiqayotsa, bola ham, ot ham joyida yo'q emish. Bu rivoyatni eslashdan maqsadim, hozirda ko'cha-ko'yda daydib yurgan bekorchi bolalarning foydali yumush bilan shug'ullanmasligidan

kuyunganimdandir. Yana ayrimlarining sadaqa so'rab turishi-chi! Toshkent kichik halqa yo'li yo'nalishi kesishuvida mashinalar qatnoviga halaqit berib, haydovchilardan pul so'rayotgan bunday bolalarning ot-onalari-yu, aka-opalari buni bilisharmikan? Bu gap Sog'bon, Qorasaroy, Sebzor kabi chorrahalarida hayotini xavf-xatarga qo'yayotgan tengdoshlarimizga ham tegishli. Bolalik davri shamol kabi shiddat bilan o'tib ketadi. Ulg'aygach, ular jamiyatda qanday o'rinni egallasharkin? Menimcha, odamlar bilan muomalaga kirishishda ham ulardagi ana shu qullik saqlanib qolsa kerak...

Ahror AHMEDOV,
talaba.

Ayrim zamondosh yoshlarimizning kattalarga qilayotgan qo'pol muomalasini ko'rib, yoqa ushlaysiz. Kuni kecha uyimizdan uncha olis bo'lmagan bekatdan avtobusga chiqdim. Avtobus shu qadar tez yelib borardiki, chamamda yonma-yon ketayotgan avtobus bilan poyga o'ynardi. Salondagilar kuchli tezlikdan muvozanat saqlolmay xunob bo'lishar, keksa otaxon esa haydovchiga, «Sekinroq haydasang bo'lmaydimi bolam», deya ta'kidlardir. Navbatdagi bekatda to'xtamay o'tib ketgan avtobus, bekatdan ancha narida qo'l siltab turgan onaxon qarshisiga kelib, zarb bilan to'xtadi. Onaxon hali avtobusga chiqib ulgurmay, chiptachi yigit unga qarab baqirdi:

-E, ivirsimay tezroq chiqsangiz bo'lmaydimi?

-Biroz kutib turganingda, tezgina chiqib olardim, bolam, deya bo'sh o'rindiqlardan biriga cho'kdi onaxon.

AVTOBUSLAR POYGASI

Chiptachi yigit ancha oldinga o'tib olgan raqobatchi avtobusga qarab qo'yarkan:- Shuncha ovora bo'lib to'xtaganingga rahmat demay, yana «pritenziya» ham qilib qo'yishadi-ya, -dedi to'ng'illab.

Onaxon:- Bolam, juda shoshib turibman, shuning uchun...- ayol gapini tugatmasdanoq haligi yigit:

-Nima endi, shoshayapman deb yo'lning qoq biqinida avtobus to'xtatishingiz shartmi? Bekatgacha borsangiz bo'lmaydimi?

Onaxon:- Bekatda to'xtamay o'tib ketdinglar-ku,

bolam. Borganimdan nima naf edi...

Chiptachi yigit ensasi qotib, peshonasini tirishtirdi:-

Ey, bo'ldi. Hadeb «natatsiya» o'qiyvermang. Ikki o'rtada poyganiyam beliga tepdingiz...

Qiziq yo'lovchilar bilan liq to'la avtobuslarda yangicha «poyga» deya nomlangan qoidalar paydo bo'libdi-da.

Yigitning ancha keksayib qolgan onaxonga qilgan muomalasi meni o'ylantirib qo'ydi. Nahotki tengdoshim bo'lgan chiptachi yigit muomala madaniyatini unutib qo'rgan bo'lsa?

Dilafruz XUDOYBERDIYEVA,
Toshkent Moliya Instituti qoshidagi
moliyachi-biznes maktabining I-bosqich, II- guruh talabasi.

NEKI TIRIK EKAN KO'KKA INTILAR

Fuksakka bo'y cho'zar cho'qqilar mag'rur,
Neki tirik ekan ko'kka intilar.
Bu ne sahovatmikan quyoshning,
Yo hayot zavqini ko'kdanmi tilar.
Bu sohir sinoat qoshida bir zum,
Xayollar orzular tomon eltadi.
Fuksakka intilgan neki bor ajab,
Mevasin zaminga tuhfa etadi.

x x x

Finglang ko'kda guldarak,
El aro bergan darak.
Ezgulik uchun falak,
Ochgan darvozasi bu.
Hayratga cho'mar borliq,
Unut bo'ladi xortlik.
Ozodlik uchun yortliq,
Haqning ovozi bu.
Borliq to'lib ziyoga,
Mehr cho'mar dunyoga.
O'rin yo'q g'am riyoga,
Ko'ngillar pok sasi bu.

x x x

Bag'ri to'lib hosilga,
Verga egilar boshqoq.
Rizq-nasiba tiriklik,
Haqqi hurmati u oq.
Bag'ri to'lib hosilga,
Verga egilar daraxt.
Rizqu - ro'z dasturxonga,
Qut - baraka tilar baxt.
O'saverar farzandlar,
Qaddi egilar ona.
Olloh shukrini tilar,
Verga mehrini yana.

x x x

Qalbimdan jilg'adek o'tdimi oqib,
Qaytmas sehri bilan bolalik nahot.
Nahot yuragimning ma'sum hamrohin,
Yiillar soyasiga yashirsa hayot.
Fuproq ko'chalarda qolgan bolalik,
Sog'inch hissi bilan eslayman seni.
Daraxt shoxlarida qolgan bolalik,
Endi qayerlardan izlayman seni?...

Avvalbek RO'ZIMURODOV.

Shoirlar bolalarga

Biz bo'sh goldik deguncha, gapga chechan, nabiralarini yaxshi ko'ruvchi bobojonimni savollarga «ko'mib tashlaymiz». Hozir u kishi keksalik gashtini suryaptilar, farzandlar ardod'ida hurmat-e'tibordalar. Ko'ngillari hamon boladek beg'ubor bobom bizga

OSHXONADAGI

ko'plab hikoyalar so'zlaydilar. Bilaman, sizlarning ham mening bobomdek nuroniy buva, buvijonlaringiz bor. Lekin sizlar ham mendek bobongizning hikoyalarini sevimli gazetangiz «Tong yulduzi»ga yuborasizmi? Agar biz avlodlar ajdodlarimiz qadriyati-yu, bolalik va hayotiy voqealarini oqqa ko'chirib, gazetamizga yo'llasak, yangi bir sahifaning ijodkorlariga aylanardik.

Keling, bugun men sizlarga bobomning oshxonada general bo'lganliklari haqidagi qiziq voqeani so'zlab beray:

Ayni kuch-quvvatga to'lgan yigitlik davrlarida bobom tumanning «kattalaridan» biri bo'lgan ekanlar. Xizmat safari bilan Moskvaga ikki oylik o'qishga boribdilar. Bir kuni darsdan so'ng do'stlari bilan oshxonaga kiribdilar. Oshxonada navbatda turganlarni ko'rgan bobom do'stining kapalagi uchibdi: shunday qornim ochki, hozir o'lib qolaman,

Bobomning hikoyasi

debдилar. Va miyalariga kelgan bir fikrni bobomga aytibdilar.

Bobom do'stlarini haziliga aynan mos kelar ekanlar-da. U kishining baland bo'ylari, moviy ko'zlari, sariqdan kelgan yuzlari, kelishgan gavdalari xuddi generalni eslatarkan. To'ppa-to'g'ri oshxona

«GENERAL»

rahbariga kiribdilar-da: «Men generalim bilan kelganman, u kishini ortiqcha kuttirolmayman, xizmatchilik», debдилar bobomni ko'rsatib. Kechirasizlar, general hozir formada emaslar, deb qo'shib ham qo'yibdilar. Topshiriqni olgan bosh oshpazning o'zi ularga yuqori hurmat bilan xizmat qilgan ekan. Ovqatlanib bo'lishgach, oshpaz yana: «Sizga xizmat qilganimizdan xursandmiz», deb kuzatib ham qo'rgan ekan.

Mehriniso FARMONOVA,
Buxoro viloyati, Buxoro tumani.

DINIY VA ILMIY BILIMLAR SOHIBI

Salom sevimli gazetam «Tong yulduzi»! Tengdoshlarim kabi men ham sening har bir soningni kuzatib boraman. Sahifalaring menga manzur bo'ladi. Sendagi maqola-yu hikoyalarni o'qib, o'zim ham maktub yozishga qaror qildim. Ushbu maktubni yozishimga sabab bo'lgan inson - ustozim Berdinazar Choriyev bo'ldilar.

Har bir o'quvchi ota-onasidan so'ng ustozini hurmatlab tilga oladi. Mening ustozim Berdinazar aka ham ana shunday hurmatga loyiq insonlar. Bunday mavqega erishmoq oson emas.

O'zlari rus tilidan saboq berishlariga qaramay, repititorlik qiladilar. Qiz bolalarga shaxmat-shashka, o'g'il bolalarga esa sportning boks turini o'rgatadilar. Ustozimizni istagan paytda maktabdan topishingiz mumkin. Turli bayram kunlari, yozgi ta'til ham bundan mustasno emas.

Besh yil shu maktabda ta'lim olayotgan bo'lsam, shu vaqt davomida ustozimning biron marta darsga kelmaganlarini eslolmayman. Ularning dars o'tish uslublari ham boshqa o'qituvchilarnikidan tubdan farq qiladi.

Ustozimiz haqidagi bunday fikrlarni ko'plab keltirishim mumkin. Eng asosiysi, Berdinazar aka diniy bilim sohibi hamdirlar. Ular Qur'onni to'g'ridan-to'g'ri tarjima qila oladilar.

-Diniy va dunyoviy tushunchalarni to'g'ri anglab yetgan inson hayotda adashmaydi, turli oqimlarga qo'shib ketmaydi, -deydilar bizga doim.

Biz ustozimizning fikrlariga qo'shilamiz va doimo ular bergan pand-u nasihatlariga rioya qilishga harkat qilamiz.

Mavluda XO'SHMAMATOVA,
Qashqadaryo viloyati, Nishon tumanidagi
19-maktabning 8-sinf o'quvchisi.

Ibrat

«Yoshligimda «Tong yulduzi», (ilgarigi «Lenin uchquni») gazetasini har bir sonini ishtiyoq bilan o'qirdim. 1960 yilda ushbu gazetada «Bahor elchisi» nomli she'rim ilk marotaba chop etilgandi. O'sha paytdagi quvonchimni bir ko'rsangiz edi, go'yo dunyoda mendan baxtli odam yo'qdek. Qariyb 45 yildan buyon qalam tebratib ijod qilaman. She'riy to'plamlar ham chop ettirdim. Meni shoir bo'lishimga yo'l ko'rsatgan ushbu gazetaga hamon hurmatim beqiyosdir», deydi Hoji Siddiqxo'ja Shoshiy. Aziz bolajonlar! Shoir bobongizni Siz juda yaxshi taniysiz. Ularning ijod namunalari bilan gazetamiz sahifalarida tanishgansiz. Hoji Siddiqxo'ja Shoshiy O'zbekiston Xalq yozuvchisi, akademik Muso Toshmuhammad o'g'li Oybek bilan yaqin hamkorlik qilib, ularni o'zlariga ustoz deb bilganlar. Buyuk adibning insoniy fazilatlari haqida SIDDIQXO'JA bobongiz quyidagilarni hikoya qilib berdilar:

PULNING HISOB

Toshkent Davlat Universiteti hozirgi (O'zMU)ni tugatganimdan so'ng, O'zbekfilm yonidagi Kinoxronikaning direktori lavozimida ishlay boshladim. O'sha vaqtda Oybek domlani 60 yilligiga bag'ishlab film yaratish topshirig'ini olgan edik. Ustozning xonadonlariga muntazam borib turganim bois, o'sha kuni ham ijodiy guruhimiz bilan ogohlantirmasdan, to'g'ri uylariga kirib bordik. Rafiqalari Zarifa opa oqko'ngil, shirinso'z, oqila ayol. Bizni ochiq chehra bilan qarshiladilar. Filmning dastlabki qismini suratga olganimizdan so'ng davomini shaharning markaziy kutubxonasida tasvirga tushirmoqchi bo'ldik. Shunda Zarifa opa Oybek domlani boshidagi biroz eski bo'lib qolgan do'ppisiga ishora qilib, ketayotganlaringizda to'g'ridagi do'kondan yangi «chust do'ppi»sini xarid qilib ketasizlar, ko'ylagingiz cho'ntagiga pul solib qo'nganman, deya ta'kidladilar. Yo'l-yo'lakay do'konga kirib hammamiz birgalikda do'ppi tanlay boshladik. Oybek domla 62-razmer do'ppi kiyarkanlar. Ular boshlariga loyig'ini kiyib olganlaridan so'ng, 5-6 dona 10 so'mlikni sotuvchi qizning qo'llariga tutqazdilar. «Iya, nechta do'ppi olmoqchisizlar, axir «chust do'ppi» 9 so'm deya yozib qo'yilgan-ku», hayron bo'lganicha qolgan pullarni qaytarib berarkan ta'kidladi sotuvchi. Filmni nihoyasiga yetkazib, domlani uylariga qaytdik. Kechki payt do'kondagi xarid xususida gaplashib tursak, suhbatimizga Zarifa opa aralashdilar, «bir kuni uyimizga 2 tonna ko'mir olib keldik. Qo'ni-qo'shni bolalar darrov yig'ilib, uni ko'mirxonamizga tashib berdilar.

OYBEK DOMLANING

Shunda Oybek domla hasharchilarga qayta-qayta rahmatlar aytib, bor pullarini mehnatlari evaziga ularga tutqazibdilar. Uyga kirganlaridan so'ng bir piyola choy ustida suhbatlashib turganlarida hisoblab ko'rsalar, naq 10 tonna ko'mirning pulini domla haligi yosh yigitlarga berib yuborgan ekanlar. «Akaniz pulning hisobini bilmaydilar», dedilar jilmayib Zarifa opa. Biz hammamiz baralla kulib yubordik. Oybek domlani o'zlari ham kulgumizga jo'r bo'ldilar.

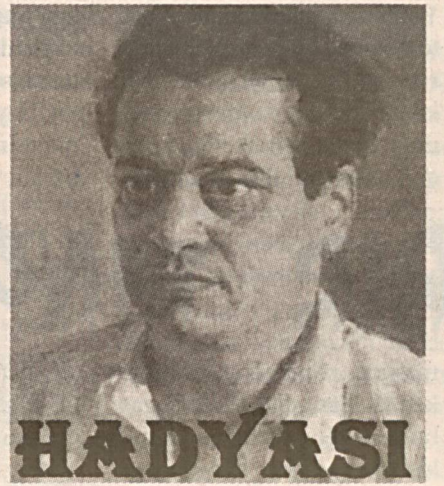
HADYA

Toshkentda bo'lgan zilzila deyarli barchani sarosimaga solib qo'ngan edi. Kuzda bir kishi Oybek domlani uylariga kelib, «Uyimizni bir amallab ko'tardik, tomini yopolmayapmiz, bolalar ko'pchilik», debdi. Domla ularning maqsadini darhol fahmlab, qo'llariga yigirma ming so'mcha pul tutqazibdilar. Bundan boshi osmonga yetgan haligi kishi, ikki yilda qarzimni olib kelib beraman, deya va'da beribdi. Oradan bir yilcha vaqt o'tib, muddatidan ancha oldin haligi pullarni domlani uylariga olib kelgan qarzdorning qarshisiga peshvoz chiqayotgan Oybek domla kelayotgan yo'llarida so'ray boshlabdilar: -Xo'sh, uyingiz bitdimi? -Albatta. -Kirib yashayapsizlarmi? -Ha. -Gilam, ko'rpa-o'rinlar ham yetarlirmi? -Bularni sekin-asta olarmiz. -Unda olib kelgan pullaringizni yana qaytib olasiz. Uyingizga gilam, ko'rpa-ko'rpacha, bolalaringizga issiq kiyimlar oling.

-Axir bu pullar qarz-ku...

-To'g'ri, o'shanda qarz hisoblangandi, endi esa bu pullar sizga mendan hadya, debdilar. Qayta-qayta rahmat aytib, ortiga burilgan hadya egasining ko'zlariga yosh quyilibdi. Oybek domla vafot etganlarida, xuddi uyidagi singari haligi kishining xonadonida ham ta'ziya bo'lgan ekan. Uning oilasi farzandlari xuddi o'z otasidan ayrilgani kabi faryod chekishibdi.

HADYASI

emas, bor mahoratingizni ishga solib, davom ettiravering. Qo'lingizni sovuq suvga ham urdirmayman», debdi. Oybek domla bu romanni o'n yilda yozib tugatibdilar. Asarning bu darajada mashhur bo'lishiga oilaviy muhitning osoyishtaligi ham turtki bo'lgan bo'lsa, ajab emas.

YOMONLIKKA YAXSHILIK

XX asr o'zbek yozuvchilari ichida eng mashhur ijodkorlardan biri Oybek domla edilar. Betob bo'lishlariga qaramasdan yangi-yangi g'oyalar asosida tinmay ijod qilar, uning mahsuli bo'lib qator asarlar yaratilardi. «Qutlug' qon», «Oltin vodiyan shabadalar», «Quyosh qoraymas», «Ulug' yo'l» kabi romanlari, «Bolalik» qissasi, «Baxtigul va Sog'indiq» kabi to'plamlari va boshqa asarlari adabiyotimiz xazinasiga qo'shilgan bebaho durdonalardir. Qora kuchlar adibni ham chetlab o'tmadilar. Uning ustidan yolg'on xat uyushtirib, nomini qoraladilar. Adolat baribir qaror topdi. O'sha to'daga boshchilik qilgan kishilardan biri Oybek domla huzuriga kelib, fan kandidati bo'lishim uchun menga siz ham tavsiyanoma yozib bersangiz, deb iltimos qilibdilar. Adib ham uning ishiga muvaffaqiyat tilaganicha, aytganini tezda bajarib beribdi. Yo'lakda nogahon o'sha kishini uchratib qolib, axir domlani ustidan yolg'on xat uyushtirgan bo'lsangiz yana qaysi yuz bilan tavsiyanoma so'rab keldingiz, desam: -Ey... Siddiqxo'ja men bir umrlik vijdon azobidaman. Domlani mardligini qara, kechagi kunni eslab, bir og'iz gapirmadilar ham. Ana, yomonlikka yaxshilik, deb javob berdi.

Jamila ERDONOVA yozib oldi.

TRAKTORNING TILI

Kunlarning birida Oybek domlani yonlariga uzoq qishloqdan bir traktorchi tashrif buyuribdi. Ust-boshlari haliginday, salom berib, sekin cho'ntagidan buklangan qog'oz chiqaribdilar. «Men ham she'r yozgandim, ruxsat bersangiz o'qib bersam». «Juda yaxshi, qani eshitaylik bo'lmasa», debdilar domla choy quyib ularga uzatganlaricha. Traktorchi she'rini qattiq ovoza o'qib beribdi. Shunda Oybek domla «barakalla yaxshi she'r yozibsiz», debdilar. Dasturxonga ul-bul kiritayotgan Zarifa opa ham she'rni eshitib, bosh chayqab qo'yibdilar. M e h m o n n i kuzatganlaridan so'ng ular domlaga yuzlanib, nega yolg'on gapirasiz, axir qofiyalari poyintar-soyintar she'r-ku.

-Nima deyin bo'lmasa, shunday oddiy traktorchi she'r yozadi-yu, men yomon deyinmi, axir ular buyuk yozuvchi emas-ku, traktor tilida yozganlar-da, degan ekanlar.

10 YILDA

YOZILGAN ROMAN

Buyuk adib «Navoiy» romanini yozishga o'tirganlarida rafiqalari butun ro'zg'or yumushlarini o'z bo'yinlariga olib, ham ishini, ham ro'zg'orni eplabdi. Domlaga, «Siz unday-bunday asar emas, Navoiydek buyuk zot to'g'risida yozayapsiz. Bilaman, buni yozish oson

Muso Toshmuhammad o'g'li Oybekning 100 yilligiga

QOYILMAQOM

TOVUQXONA

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda.)

-E, ukalar, -ustamiz senlar nimani bilarding, deganday, ko'pni ko'rgan kishilarga xos salmoqdor ovozda so'z boshladi, -qo'rqitib olingan olomonni har ko'nga solish mumkin. Buni Stalin yaxshi bilgan! Xalqning ko'zini ochadigan, hushyor torttirib turadigan millat rahnamosi borki, «sopini o'zidan chiqarib» yo'q qilib turgan. Buning uchun siyosatning eng «dohiyona» usuli qo'llangan. Ya'ni, «dastyorlik»ka xudo iqtidor, aql-zakovat bilan ichiqora, badfe'llikni qo'shib ato

etgan imoni omonat maddohlar saralab olingan. Ular sahnaga chiqib, qoyilmaqom rol ijro etishi shart bo'lmagan. Minbarlarda, yig'inlarda va'z aytib, hammani og'ziga qaratsa bas! Shunga yarasha mukofotlar sadaqa qilingan, katta imtiyozlar berilgan. Ayniqsa, bu xildagi zo'raki muttahaamlarning ijodkorlar ichidan chiqqani ko'plarning boshini egan. Chunki ular o'zidan sal «baland» keladigan «kasbdoshi» borki, fisqu fujur bilan yo'q qilish payiga tushgan. Yaqinda bir majlisda Abdulla Qahhor xuddi mana shunday izzattalab nusxalar haqida

«Ularga qo'yib bersang, kuyib, kuli ko'kka sovurilgan imoratning yolg'iz mo'risiday qaqqayib, o'zi qolsa!» deb xo'p gapni aytibdi... Endi men senlarga so'zning indallosini aytsam, Abdulla Qodiriy ana shunday «o'zimizdan chiqqan balo»lar qurboni bo'lgan. Oni o'ldirib ham tinchishmagan, asarlarigacha yo'q qilishmoqchi bo'lgan! Lekin, -deya kipriklariga qadar tutashib ketgan qalin, o'siq qoshlarini chimirib, ozgina sukut saqlab qoldi-da, so'ng so'ziga yakun yasadi, -inqilobdan avval, o'ninchi yillarda Likoshin tarjimasida rus tilida bosilib

Dadaxon NURIY.

chiqqan «Divana-i-Mashrab» kitobi bilan «O'tgan kunlar»ning birinchi nashri Yashin akada bor deb eshitaman...

-Ha, o'sha kitob Komil Yashinda borligini Oybek akadan u kishining portretini ishlayotgan paytlarim eshitganman!

Ovoz kelgan tomonga o'girilib, to'rt gulli do'ppi kiygan, xipchabo'y, tik qomat, ko'rinishidan qirq yoshlar chamasidagi kishiga ko'zimiz tushdi. U xonadon sohibi bilan shundoq qarshimizda, g'isht yotqizilgan yo'lakchada turardi.

(Davomi bor).

«SHPION BO'LISHNI ORZU QILARDIM...»

Ya q i n d a
tahririyatimiz qoshidagi yosh
ijodkorlar to'garagining
naybatdagi mashg'uloti bo'lib o'tdi.
Unda yozuvchi Nabijon BOQIY
tarjimai holini qisqacha bayon etib,
yoshlarni qiziqirgan savollarga javob
berdi. Mashg'ulotni har tomonlama
to'kis xodimimiz Feruza opa
JALILOVA boshqardilar. Quyida
uchrashuv lavhalari e'tiboringizga
havola etiladi.

Nabijon Boqiy 1956 yilda Farg'ona viloyatining Bag'dod tumanidagi Chuvalanchi qishlog'ida tug'ilgan. Dalada go'ng tashuvchi hammol, oddiy ketmonchi, terimchi bo'lib ishlagan. Maktabni tamomlagach, ToshDUGa kirolmagan, harbiy xizmatga safarbar etilgan. Kushka shahrida «yigitlik burchi»ni ado etgan. Sakkiz oy mobaynida «stariklar»ning kiyimlarini, paytavasini yuvib, dazmollash bilan shug'ullanadi, so'ng o'zi ham «molodoylar»ni «gonyat» qiladi. Xizmatdan keyin «Toshkentkabel» zavodiga ishga kiradi, ToshDUNing jurnalistika fakultetida (kechki bo'limida) tahsil ko'radi. 1983 yilda «Yoshlik» jurnalida ilk hikoyalar turkumi e'lon qilingan, o'sha yili jurnalning proza bo'limiga (mudiri- Erkin A'zam edi) ishga qabul qilinadi. U mashhur ingliz yozuvchisi Robert Luis Stivensenning «Merosxo'r», «Katriona» romanlarini o'zbekchaga o'g'irgan («Cho'lpon» nashriyoti, 1990 yil). «Bir muhabbat qissasi», «Gulzamira» qissalari e'lon qilingan. «Qatlнома» (1992 yil, G'.G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti) hujjatli qissasi dilbar o'zbek adibi Abdulla Qodiriyning fojiali qismatiga bag'ishlangan, «Chingiz afandiga maktublar» («Sharq yulduzi», 2004 yil, 1-son) hujjatli qissasi esa Turkiston zaminidagi eng oxirgi feodal davlat- Buxoro amirligida XX asrning 20 yillarida ro'y bergan voqealar to'g'risida hikoya qiladi. Uylangan. Uzrobonu ismli qizi 4 (to'rt) yashar; qizaloq fors-tojik, turk-o'zbek, slavyan- rus tillarida bemalol gaplashadi, fransuz tilida ham o'rta maktab o'quvchisi darajasida muloqot qila oladi. Uzro uyda qolgan paytlarida adasi bilan «do'xtir- do'xtir» o'ynashni yaxshi ko'radi. Uzro hozirdan shifokor bo'lishni orzu qiladi...

-Kechirasiz, Nabijon aka, o'zingiz yoshligingizda kim bo'lishni orzu qilgansiz?

-Rostini aytsam, men shpion bo'lishni orzu qilardim (to'garak ishtirokchilari xonani larzaga solib kulib yuboradi, kulgi bosilgach, suhbat davom etadi). Nega kulasizlar? Yanglishmasam, «Shpion» deganimda Sizlar «Kelinlar qo'zg'oloni»dagi Sottini yoki hozir har bir mahallada bemaza

qovunning urug'iday ko'payib ketgan «Havaskor chaqimchilar»ni- chaqmachaqaqlarni ko'z oldingizga keltirdingiz, shekilli. Aslida, men «Shpion» deganimda dushman ichida (masalan, Amerikada) yurib, maxsus topshiriqlarni bajaradigan malakali razvedkachilarni nazarda tutgan edim.

-Qiziq, nega aynan shpion bo'lishni orzu qilgansiz?

-Bizning bolalik paytimizda televizorda «Garovga tikilgan hayot» (Polsha), «Qilich va qalqon», «To'rt tankchi va bir it» kabi filmlar qayta-qayta namoyish etilardi. Qolaversa, «Mayor Bo'ron» singari josuslik xizmati faoliyatiga bag'ishlangan badiiy asarlarni maktab kutubxonasidan

Yozuvchi Nabijon BOQIY (chapda) ustoz Shukur HOLMIRZAYEV bilan.

olib, yotib olib mutolaa qilardik. Bilasiz, yosh bola taqlidchi bo'ladi, ayniqsa, kinoga yoki kattalarga taqlid qilish- orzu darajasidagi mashg'ulot hisoblanadi bola uchun. Hozir balog'at yoshidagi qizchalar o'zbek televideniyesining to'rtta kanali orqali basma-bas berilayotgan chuchmal seriallarga taqlid qilib, bir- birini kinoqahramon nomi bilan chaqirib, xorijiy oyimchalarga sirtidan ham, ichdan ham o'xshashga intilayotganini ko'rib turibmiz. Men ham bir paytlar teleqahramonlarga taqlid qilib, shpion bo'lmoqni orzu qilganimni aytsam, endi sizlarga kulguli tuyulayapti. O'ylaymanki, 10-15 yildan so'ng sizlarning shu kunlardagi orzularingiz ham kelajak yoshlarga kulguli tuyuladi.

-Bolalik paytlaringizda nimalar qilardingiz. Qachon yozishni boshlagansiz?

-Maktabda ko'pincha ikkinchi smenada o'qirdik. Kuz paytlari maktabga yalangayoq borardik. Ha, qizlar kalish kiyib borishardi, o'g'il bolalar esa yalangoyoq borardi, tanaffus paytida maktab orqasiga o'tib anhorda shoshilinch cho'milib qaytardik. Matematika o'qituvchisidan hamma qo'rqardi, chunki u butun sinfni doska oldiga turg'azib qo'yib, bir boshdan tarsakilab chiqardi, qo'li charchasa oyog'i bilan bolalarning duch kelgan joyiga ayamasdan tepar edi. Nihoyatda

badjahl edi-da domlamiz!... Qo'rqqanimizdan matematika darsidan «progul» qilmasdik, lekin har bir darsda albatta uch-to'rtta bola kaltak yerdi. Bir kuni javob berish uchun doska oldiga chaqirilgan Ma'mur ismli sinfdoshimiz domla ko'zoynagini yechib o'rnidan turgan paytda hushidan ketib, gurs etib polga

yiqladi, juda qo'rqib, domlani kaltaklaridan yurak oldirib qo'ygan edi. Boz ustiga, domlani og'zi shaloq edi, onadan olib so'kaverardi, hatto bizdan bir sinf yuqorida o'qiydigan o'g'lini ham «el qatori» kaltaklab, «el qatori» onasini so'kardi- bu borada «tenglik»ni saqlardi, «demokrat» edi. Ajabki Mustaqillik sharofati bilan ilgari «dohiy» nomida bo'lgan maktabimizga hozir matematika o'qituvchimizning nomi berilgan. Darsdan bo'sh paytlarimiz xonadonlardan go'ng (mahalliy o'g'it) tashirdik; chamamda, yuz zambil go'ng tashilsa, bir so'm (taxminan, bir yarim dollar) haq to'lanardi. Yaxob payti marza tortardik, paykal chetida qolib ketgan g'o'zapoyalarni o'rardik, ariqlarni tozalardik. Xullas, kolxozimiz yil- o'n ikki oy mobaynida o'quvchilarni bekor qoldirmasdi. Yozishni ham o'sha paytlarda o'rganganman. «Falon traktorchi fidokorona mehnat qilib, har kuni falon gektar yerni shudgor qilyapti» degan mazmundagi xabarlarim tuman, viloyat gazetalarida bosilib qolsa «Geroy» bo'lib ketardim. Ustiga ustak, yetmish tiyinmi, ba'zan bir so'm gonorar (qalam haqi) yuborishardi. G'oyibdan kelgan pulni olib kinoga kirarmidik, muzqaymoq olib yermidik, bilmadim- hozir aniq esimda yo'q. Balki, kitob olarmidik. Har holda bir narsa aniqki qishloq sharoitida pulni sarflash uchun tanlash (vibor) imkoniyati katta emas edi. Agar 20 chaqirim naridagi shahar - Qo'qonga boradigan bo'lsak, shaharlik «gavrosh»lar bizni olomon orasidan ajratib olib: «Ha, qishloqlar, Xudoyorxonning o'rdasini ko'rgani keldilaringmi?» deb masxara qilishar, pulimizni yaxshilikcha so'rab olishar, bermasak... bo'kirtirib xumoridan chiqquncha do'pposlashardi. Hayriyatki, Qo'qonda tog'amning Adhamchik ismli bizga tengdosh o'g'li bor edi, u ko'pincha «gid»lik qilardi... O'ylab ko'rsam, o'zim yashayotgan hayotdan qutilib ketish uchun ham shpion bo'lishni orzu qilgan bo'lsam kerak. Yana qaydam.

-Yozuvchi bo'lish uchun nima qilish kerak?

-Yozish kerak, yozishni faqat yozish jarayonida o'rganish mumkin (Shukur Holmirzayev iborasi). Yaxshisi, yozuvchi bo'lish uchun hech narsa qilmaslik kerak - odamga o'xshab yashash kerak, odamlardan ajralmasdan yashash kerak. Albatta, jiddiy kitoblarni, yaxshi kitoblarni sinchiklab o'qish lozim. Birorta zo'r yozuvchining ijodini, hayotini boshdan oyoq yaxshi bilish kerak. Shu yozuvchining merosi, hayoti Sizga tayanch nuqta bo'lishi mumkin. Rus tilida, rus tiliga tarjima qilingan asarlarni ko'proq o'qing.

-O'zimizdan-chi?

-O'zbek tilini o'rganish uchun Abdulla Qahhor va Qodiriy bobo asarlarini o'qing; matonatingizni toblash uchun Cho'lponning, Shavkat Rahmonning she'rlarini o'qib, o'zingizga yoqqanlarini yodlab olib, xirgoyi qilib yuring. Hofiz yoki Mavlono Rumiy g'azaliyotini asliyatda o'qisangiz bormi, oltin konini topgan geolog misoli o'zingizni qo'yarga joy topolmay qolasiz!.

-Bolalar adabiyotiga munosabatingiz qanday?

-Mixday. Lekin adabiyotini qaysi mezon asosida taqsimlash mumkinligini bilmayman. Masalan, sizlar Anvar Obidjonni bolalar adibi deb o'ylasangiz kerak. Men bo'lsam, Anvar akamni bolalarni pana qilib kattalar uchun asar yozadi, mug'ombirlik qiladi, deb o'ylayman

-Qanaqa rejalaringiz bor?

-Hozirmi?... Uyga borib «Erta so'ngan yulduzlar» (bu kitobni «Sharq ziyokori» do'konidan bugun oldim) nomli xotiralar kitobini mutolaa qilaman.

-Ijodiy rejalaringiz yo'qmi?

-Aytдим-ku, yozuvchi, eng avvalo, hammaga o'xshab yashashi kerak, deb. Rejalar emish... Ana, sho'ro ittifoqi har besh yillikda puxta reja tuzardi. Oqibati nima bo'ldi? Kunpayakun bo'lib, yo'qolib ketdi. Rejasiz, lekin odamga o'xshab yashash taomiliga, odatiy holga, kundalik ehtiyojga aylanishi kerak. Tag'in sizlar, bu kishi umuman adabiyot bilan shug'ullanmas ekan, deb o'ylamang, mayli, aytaman- mashhur turkman yozuvchisi Oqmurod o'g'a Velisaparning «Kobra»

nomli ulkan romanini (rus tilidan) asta-sekin tarjima qilayapman. Nasib qilsa, bolalarbop parchasini tez kunlarda «Tong yulduzi» gazetasi o'quvchilari hukmiga havola etamiz. Bo'pti, sog' bo'linglar!

ELVIRA yozib oldi.

Feruz bilan 7-sinfda o'qib yurganimizda do'st tutindik. U og'ir, bosiq qiz bo'lib, boshqalarga uncha qo'shilavermas edi. Darslarda ham bir chekkaga o'tirib olib, savol-javoblarda ishtirok etmas, darsning yarmida boshi og'rib qolib, ustozdan javob so'rab, uyiga ketardi. Uning tez-tez kasal

kechaman, -derdi. Ammo bir kuni qizlar aniq dalillar bilan uning tili boshqa, dili boshqa ekanligini yetkazishdi.

-Sen begonalarining gapiga ishonaverm, iloji bo'lsa ular bilan gaplashma. Faqat menga ishongin, axir biz ohin do'stimiz-ku, degan so'zlarini eshitib, dastlab ko'nglim yorishib ketdi.

Lekin oxir oqibat uning riyokorligiga o'zim guvoh bo'ldim. O'shandagi ahvolimni bir ko'rsangiz edi.

O'sha voqeadan so'ng u bilan gaplashmaymiz. Ba'zan o'zimga tushunolmay qolaman. Feruzasiz yashay olmasligimni his qilaman. U bilan yetti yot begonaga o'xshaymizu lekin uning kulib turgan suratini ko'rib, nafratim mehrga aylanib ketadi. Mehr va nafrat tuyg'ulari iskanjasida yashash og'ir ekan...

Nasiba VAISOVA,

Xorazm viloyati, Gurlan tumanidagi 6-gimnaziyaning 9-«B» sinf o'quvchisi.

ENDI KIMGA ISHONAY?

bo'lishini ko'rib, unga g'amxo'rlik qilishni odat qildim.

Uyimiz yaqin bo'lgani uchun maktabdan uyga birga qaytar, turli mavzularda suhbatlashar edik. Men unga hech kimga aytmagan ko'nglimdagi sirlarimni aytar, u ham menga kelajakdagi orzulari haqida gapirib berardi. Sinfodoshlarimiz:

-Xuddi opa-singillarga o'xshaysiz-a, deb hazillashishadigan bo'lishdi.

Feruz:

-Agar ikkimiz ham bir yigitni sevib qolsak, do'stligimiz uchun men sevgimdan ham voz

ONAMNING SURATINI CHIZAMAN

Hovlimizda kattagina tomorqamiz bor. U yerda turli mevali daraxtlar o'sadi. Biz erta bahorda tomorqamizga har xil ko'katlar, sabzavotlar ekamiz. Buning ustiga bahor faslida bog'imizdagi daraxtlar gullab, kishiga o'zgacha kayfiyat bag'ishlaydi. Oilamizning barcha a'zolari bo'sh vaqtlarini shu yerda o'tkazishadi. Oyim shifokor bo'lib ishlaydilar. Dadam esa bo'sh vaqtlarini asalarilarni boqish bilan o'tkazadilar. Men katta bo'lganimda, rassom bo'lmoqchiman. Eng avvalo onamning rasmlarini chizmoqchiman.

Umida MAVLENOVA,

Qoraqalpog'iston Respublikasi, Xo'jayli tumanidagi 3-o'rta maktabning 6-«B» sinf o'quvchisi.

Diqqat, diqqat, diqqat!!!

Respublika «KAMALAK» Bolalar tashkiloti,
«Yoshlar» telekanali

TANLOVIGA CHORLAYDI

O'zbek xalq og'zaki ijodining unutilib borayotgan nodir namunalari hisoblanmish ertaklarni yig'ib, bolalar nashrlarida yoritib borish, ularni kitob holida chop etish, maktab kutubxonalarini bolalar badiiy kitoblari bilan boyitish maqsadida

«Kamalak» bolalar tashkiloti 2005 yil 25 fevraldan 21 aprelgacha «Navro'z» umumxalq bayramiga bag'ishlab

Respublika o'quvchi-yoshlari o'rtasida

«MOMONING SANDIG'I»

ertaklar ko'rik-tanlovini tashkil etish tashabbusi bilan chiqdi. Tanlovda qatnashib, Eng yuqori ko'rsatkichga erishganlarga:

1 - o'ringa (Musiqiy markaz jamlamasi);

2 - o'ringa (videomagnitofon);

3 - o'ringa (magnitofon).

Faol ishtirokchilarga esa tashkilotning 50 dan ortiq esdalik sovg'alari ajratilgan.

Manzil: 700011, Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi, 11-uy.

«Kamolot» Yshlar Ijtimoiy Harakati Markaziy Kengashi binosi.

Murojaat uchun tel: 41-59-74, ichki tel: 240

Batafsil ma'lumotlarni www.yangiavlod.Uz saytidan olishingiz mumkin.

Tengdoshlaring ijodi

OTAJONIM

Bu dunyoda men uchun,
Mehribonim otajon.
Ardoqlaysiz hamisha,
Soyabonim otajon.

To'g'ri yo'lga boshlaysiz,
Hunarli bo'lg'in deya.
Hunar-hunardan unar,
Barisin bilgin deya.

Bu dunyoda men uchun,
Aziz insondir otam.
Izlaridan boraman,
Soyabonimdir otam.

MEHREI BO'LAYLIK

Mehrli bo'laylik,
Do'stlar biz har on.
Mehr bilan tirik,
Yashar har bir jon.

Bol kabi shirindir,
So'zlarimiz ham.
Gar mehr bo'lmasa,
Dunyo biri kam.

Uning nuri bilan,
Inson ko'ngli to'q,
Mehrning o'lchovi,
Farozisi yo'q.

Ma'rufxon ESHONXONOV,
Poytaxtimizdagi 102- maktabning
7- «B» sinf o'quvchisi.

Sherzod judayam ta'sirchan bola.

Qismat ekan-da, uning ota-onasi baxtini bekami - ko'st qilolmadilar. Natijada, Sherzodning taqdiri Mehribonlik uyiga bitildi. Sherzod dastlab bu yerda juda qiynaldi. Ko'p yig'ladi. Onasini sog'inaverdi. Yaxshiyamki o'sha kun o'zi bilan onasining suratini olib qolgan ekan. Suratni quchoqlab uxlaydi, unga termulib onasi bilan xayolan suhbatlashadi. O'rtoqlariga e'tibor ham bermaydi, ishtaha bilan ovqatlanmaydi. Bu hol tarbiyachilarni tashvishga sola

Mehr eshigi

ONASIZ YASHASH QIYIN

boshladi. O'zaro maslahatlashib suratni bag'riga bosib yotgan joyida uni sekingina olib qo'ydi. Ertalab Sherzod surat yo'qolganini bilgach, dodlab yig'lab yubordi. Ana shu kundan u hech narsa yemaslikka ahd qildi. Faqat xayolida onasining «Orzu qilishni o'rgan», deb aytgan gaplari jonlanaverdi. U orzu qila boshladi. Katta bo'lsa

farzandlarini bolalar uyiga qoldirmaydi, boy bo'lib ketisa, bolalar uyiga g'amxo'rlik qiladi, hech kimga yomon gapirmaydi... yana hoziroq onajonisi darvozadan yig'lab kirib keladi-yu, uni bag'riga bosib - bosib quchoqlaydi. So'ng, u ko'zlarida ona sog'inchi qotib qolgan o'rtoqlari bilan xayrlashadi. Hammangizni onangiz albatta keladi, chunki onasiz yashash judayam qiyin ekan, deya umidvor qo'l silkitadi. Qo'lini beixtiyor ko'tarib yuborgan Sherzodga tarbiyachi opasi: «Turaqol, onang keldilar», desa bo'ladimi?! U orzulari bilan onasi tomon yugurar ekan, olti yillik sog'inchlar yo'laklarda to'kilib qolayotgandek edi...

Muxlisa YUSUFALIYEVA,
Farg'ona viloyati, Toshloq tumani, Bexabar qishlog'i, 26- maktab.

Farg'ona viloyati, Toshloq tumani, Bexabar qishlog'i, 26- maktab.

TONG yulduzi

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:

Umida

ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,
Shuhrat AHMEDOV,
Botir UBAYDULLAYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Feruz JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Abdusaid KO'CHIMOV,
Nurxon NAFASOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida
022- raqam bilan
2003 yil 11 dekabrda
ro'yxatdan o'tgan.

Noshir

«O'zbekiston»

nashriyat-matbaa

ijodiy uyi.

Gazeta

«O'zbekiston»

nashriyat-matbaa

ijodiy uyi

kompyuter bo'limida terib

sahifalandi va

chop etildi.

Gazeta haftaning dushanba

kuni chiqadi.

Hajmi A-3,

2 bosma taboq.

Adadi - 49 471

Buyurtma N: J 1034

Dizayner va sahifalovchi.

Otabek

ESHCHANOV.

Navbatchi:

Ozoda

TURSUNBOYEVA.

Rassom:

Nodira MIRZAYEVA.

Manzilimiz:

700129,

Toshkent shahri,

Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Obuna indeksi: 198.

e-mail:

tong_yulduzi@rambler.ru

Tel: 144-10-38

144-38-10

144-63-08

144-21-75

Tel./ faks:

(99871) 144-24-45